

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

مصاحبه پژوهشی، با سرتیپ خلبان حمید واحدی جانشین فرماندهی نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران

به مناسبت چهلمین سالگرد انقلاب اسلامی (۳۳)

پیشرفت های نیروی هوایی چه روندی را تاکنون طی کرده است؟

(به مناسبت ۱۹ بهمن، روز نیروی هوایی)

فرآورده های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: مهدی ناجی

چهار دهه پیشرفت در نیروی هوایی

دهه ۶۰:

- اولین عملیات واکنشی پس از دو ساعت از آغاز جنگ.
- عملیات کمان ۹۹ (۱۴۰ پروندی) در روز اول مهر یک روز پس از آغاز جنگ.
- عملیات بی نظیر اچ-۳ شش ماه پس از آغاز جنگ.
- تأسیس جهاد خودکفایی برای اولین بار در ارتش توسط نیروی هوایی در اوایل جنگ و تولید قطعات تدمصرف و گلوگاهی.
- تأسیس دانشگاه هوایی شهید ستاری در سال ۱۳۶۸ و انتقال تجربه ۸ سال دفاع مقدس به جوانان.

دهه ۷۰:

- اورهال یا بازآمد (تعمیرات اساسی) سنگین انواع هواپیماهای ترابری و شکاری.
- ساخت سیمولاتور (شبیه ساز) انواع هواپیماهای شکاری.

دهه ۸۰:

- ساخت هواپیماهای شکاری و بمب افکن آذرخش و صاعقه.

دهه ۹۰:

- ساخت هواپیمای شکاری و بمب افکن تمام دیجیتال کوثر.

فعالیت‌های مستمر:

- انجام ۸ مرحله رزمایش تک نیروی اقتدار هوایی فدائیان حریم ولایت توسط خلبانان جوان پرتوان نیروی هوایی طی سال‌های ۸۹-۹۷.
- پژوهش، طراحی و تولید انواع قطعات و تجهیزات هوایی با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح.
- تولید هواپیماهای بومی شکاری

□ مقدمه

ساعت ده صبح روز نوزدهم بهمن ۱۳۵۷ صدها تن از پرسنل نیروی هوایی و زمینی ارتش و همافران با لباس و یونیفورم نظامی به مدرسه علوی رفته و به صورت رژه نظامی با امام خمینی بیعت کردند عکاسان حاضر در صحنه، تصاویری از حضور پرسنل نظامی در کنار امام تهیه و بلافاصله در روزنامه‌ها منتشر نمودند. این واقعه با واکنش‌های بسیاری در میان مردم، نظامیان، عناصر رژیم پهلوی و... روبرو شد. خبرگزاری رویترز در خبری اعلام کرد: در ایران میلیون‌ها تن برای ابراز حمایت از آیت الله خمینی به خیابان‌ها ریختند و در میان این تظاهرکنندگان گروهی از همافران و خلبانان نیروی هوایی نیز حضور داشتند که ملبس به لباس نظامی بودند و قبل از پیوستن به تظاهرکنندگان به مقر آیت الله رفته، ادای احترام کردند. امام خطاب به افسران نیروی هوایی اصفهان بیانات تشکرآمیزی ایراد کردند. ستاد ارتش، عکس روزنامه کیهان مبنی بر رژه افسران نیروی هوایی در مقابل حضرت امام را تکذیب کرد^۱. به مناسبت « ۱۹ بهمن، روز نیروی هوایی» در مصاحبه پژوهشی با سرتیپ خلبان حمید واحدی جانشین فرماندهی نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران موضوع «پیشرفت‌های نیروی هوایی» را با طرح سئوالات زیر مورد بررسی و واکاوی قرار دادیم:

۱ - پرتال امام خمینی، ۱۳۹۷/۱۱/۱۹.

پژوهشی خبری: ۱۹ بهمن روز نیروی هوایی چگونه اتفاق افتاد؟

سرتیپ خلبان حمید واحدی، جانشین فرماندهی نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران: نیروی هوایی یک نیروی راهبردی است و نیاز کشورها به نیروی هوایی در تمام زمینه‌های پشتیبانی و در زمان درگیری‌ها است. در زمان رژیم شاهنشاهی: توجه خاصی که رژیم شاهنشاهی به نیروی هوایی داشت با اعزام کلیه خلبان‌ها، کارکنان فنی به آمریکا آن دوره‌ها را در آنجا می‌دید. آمریکا کشور شاهنشاهی آن موقع را به هواپیماهای روز خودش و هواپیماهای مدرنی که در اختیار شاه گذاشت، تجهیز کرد. آمریکا می‌خواست ایران را ژاندارم منطقه معرفی کند. به همین دلیل نیروی هوایی نیروی تجهیزات محوری بود که در آن زمان که مستشاران فنی که در نیروی هوایی بودند اجازه‌ای به پرسنل و کارکنان فنی ما نمی‌دادند که حتی به هواپیما جهت تعمیر و نگهداری نزدیک شوند؛ چه برسد به ساخت هواپیما، تجهیزات و قطعات خاص هواپیما. در زمان انقلاب، رژیم شاهنشاهی حتی روی نیروهای دیگر فکر می‌کرد به انقلاب بپیوندند، ولی نیروی هوایی با توجه به اینکه زندگی رفاهی‌شان در آن زمان مناسب بود و دوره‌های خارج کشور رفته بودند؛ رژیم فکر این را نمی‌کرد که این نیرو به صفوف انقلابی بپیوندند. با توجه به بینش و دیدبازی که کارکنان نیروی هوایی و همچنین نیروهای مسلح دیگر داشتند. کارکنان غیور نیروی هوایی خیلی سریع به افکار حضرت امام پیوستند؛ که این پیوستگی را ما در دوران انقلاب، دیدیم. باز کردن در پادگان‌ها و ملحق شدن به انقلابیون و همچنین حضور کارکنان نیروی هوایی در اقامت‌های حضرت امام در روز ۱۹ بهمن ماه بود؛ که این روز را به عنوان روز نیروی هوایی قلمداد می‌کنیم و افتخار می‌کنیم به این روز و یکی از یوم‌الله‌های انقلاب اسلامی است.

پژوهشی خبری: نیروی هوایی چه ماموریت‌هایی را بر عهده دارد؟

سرتیپ خلبان حمید واحدی، جانشین فرماندهی نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران: نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران مسئولیت ذاتی آن حراست از آسمان نیلگون کشور عزیزمان است. ماموریت‌هایی که انجام می‌شود نیروی هوایی نقش پشتیبانی از تمام نیروهای دیگر: "نیروی سطحی، زمینی، دریایی، پدافند هوایی و سایر نیروهای مسلح سپاه پاسداران، بسیج و نیروی انتظامی" را دارا می‌باشد. این ماموریت خطیر به این صورت است که اگر احتیاج به پشتیبانی از نیروها باشد با استفاده از هواپیماهای ترابری ما جهت جابجایی تجهیزات و نیروها این پشتیبانی را انجام دهیم. در زمان حمله که نوک پیکان حمله نیروی هوایی است. اهدافی که برای ما تعیین می‌کنند؛ ما باید آن اهداف را مورد اصابت قرار دهیم. و پشتیبانی از نیروهای سطحی را انجام دهیم.

پژوهشی خبری: بصیرت نیروی هوایی چگونه در تحقق اهداف انقلاب اسلامی موثر بوده است؟

سرتیپ خلبان حمید واحدی، جانشین فرماندهی نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران: این مشخص بود که بصیرت خیلی نقش اساسی دارد و دید باز و دانش بالا باعث شد که کارکنان نیروی هوایی سریع به صفوف انقلابیان بپیوندند. در دوران جنگ تحمیلی هم در زمانی که صدامیان اولین حمله‌ای که به کشور عزیزمان کردند بعد از دو ساعت اولین جواب توسط عقابان تیزپرواز نیروی هوایی از پایگاه بوشهر به آنها داده شد و روز دوم جنگ با پرواز درآوردن ۴۰ فروند هواپیما اهداف از پیش تعیین شده در عراق را مورد اصابت قرار دادند و آن خواب خیالی صدام را به هم ریختند که داستان قادسیه را می‌خواست اجرا کند. صدام فهمید که این کار در کشور ما غیرممکن است. در دوران دفاع مقدس نیروی هوایی نوک پیکان بود و حمله‌های اساسی از طریق نیروی هوایی و پشتیبانی اثربخش از نیروی سطحی انجام می‌شد. یکی از مسئولین بسیج کشور نقل می‌کرد: ما زمانی که صدای غرش این جنگنده‌ها را می‌شنیدیم که از روی سر ما به سمت خاک عراق رد می‌شد. انرژی می‌گرفتیم و دعا می‌کردیم این‌ها برگردند و زمانی که برمی‌گشتند؛ همه خوشحالی می‌کردیم که این هواپیماها برگشتند و باعث شور و شغف در بین رزمندگان ما در جبهه‌ها می‌شدند.

پژوهش خبری: پس از انقلاب، نیروی هوایی چه اقدامات و ماموریت‌های اثربخشی را انجام داد؟

سرتیپ خلبان حمید واحدی، جانشین فرماندهی نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران: نیروی هوایی در دفاع مقدس: نقش اساسی پشتیبانی نیروهای سطحی در جابجایی نیروها و تجهیزات را داشت. بعد از جنگ تحمیلی غیور مردان این آب و خاک توانستند هواپیماها را سر پا نگه دارند و کارهای بزرگی در این چهل سال انقلاب انجام دهند. آموزش نیروی هوایی چه آموزش کارکنان فنی و چه خلبانان تیزپرواز صد درصد در کشور عزیزمان انجام می‌شد که بسیار خوب و قابل قبول است. تعمیر و نگهداری و اورهال (تعمیر اساسی) پرنده‌های ما بدست توانمندان نیروی هوایی انجام می‌شد. در حال حاضر صفر تا صد تعمیرات و ساخت قطعات گلوگاهی توسط کارکنان نیروی هوایی و کارکنان وزارت دفاع صورت می‌گیرد. به دستور حضرت آقا جهاد خودکفایی نیروی هوایی تشکیل شد. از مهمترین مسئولیت‌های جهاد خودکفایی، ساخت قطعات گلوگاهی نیروی هوایی و همچنین ساخت دستگاه شبیه ساز و رگلاتورهای انواع هواپیماها بود. به خودمان می‌بالیم برای اینکه نمی‌خواهیم خلبانانمان را جهت طی دوره سیمولاتور به سایر کشورها اعزام کنیم و دیگر احتیاجی به کشورهای خارجی نداریم. ساخت تجهیزات بومی مخصوصا بمب‌ها و موشک‌های میان برد و دوربرد و همچنین ساخت بمب‌های نقطه زن و ساخت هواپیمای بومی صاعقه بدست توانمند کارکنان و صنعتگران کشور و کارکنان وزارت دفاع و با همکاری نیروی هوایی انجام می‌شود و چند وقت پیش از هواپیمای کوثر، هواپیمای صد درصد بومی رونمایی شد که بدست توانمند کارکنان نیروی هوایی و کارکنان وزارت دفاع ساخته شد، افتخاری برای کشور است.

پژوهش خبری: تعمیرات اساسی هواپیماها (اورهال) قبل و بعد از انقلاب چه تفاوتی کرده است؟

سرتیپ خلبان حمید واحدی، جانشین فرماندهی نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران: اولین تحریمی که آمریکایی‌ها علیه کشور ما انجام دادند، تحریم پرنده‌های ما بود. الان نیروی هوایی بعد از چهل سال که از انقلاب می‌گذرد سرپا تر و آماده‌تر برای دفاع از کشور است. در زمان طاغوت یک موسسه‌ای بنام یاشین تشکیل شد که تمام اورهال‌های سنگین هواپیمای ما از قبیل اف-۴، اف-۵ و اف-۵، اف-۱۴، در آنجا انجام می‌شد. تمام کارکنان آن مرکز هم آمریکایی بودند و یک تعدادی پرسنل ایرانی که به قول معروف در کنار آنها بودند و اجازه نمی‌دادند که خیلی از علم روز استفاده کنند. وقتی آنها رفتند این توانایی بدست خود کارکنان ما افتاد که در وزارت دفاع الان آن کار دارد انجام می‌شود. اورهال هواپیما کار بسیار سنگینی است. که این کار را ما خودمان انجام دادیم. اورهال‌ها در پروازهای مختلف، ۱۲۰۰، ۱۴۰۰، ۱۶۰۰ ساعت است که یک تعمیر اساسی روی این پرنده‌ها در ساعت‌های پرواز انجام می‌شود تا برای یک مقدار ساعت پرواز بعد آماده شود. یعنی یک هواپیمایی که ۱۲۰۰ ساعت پریده است اورهال شده، ۴۰۰ ساعت ۵۰۰ ساعت دیگر می‌تواند پرواز انجام دهد.

پژوهش خبری: جهاد خودکفایی چه اهدافی را برای نیروی هوایی تحقق داده است؟

سرتیپ خلبان حمید واحدی، جانشین فرماندهی نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران: در حالیکه کشورهای غربی از هیچ گونه کمکی به رژیم عراق دریغ نمی‌کردند، کشور ما تحت سخت‌ترین تحریم‌ها بود. در چنین شرایطی در سال ۱۳۶۲ تاسیس جهاد خودکفایی در دستور کار قرار گرفت. عملیات تعمیر و بازسازی هواپیماهای آسیب دیده از جنگ، نوسازی موشک‌ها و ساخت هزاران قطعه مورد نیاز سامانه‌ها با تعهدی مثال زدنی بصورت موفقیت‌آمیزی انجام شد. امروز، علی‌رغم تلاش تمام مستکبران در جهت از پای درآوردن نظام اسلامی بویژه نیروی‌های تخصص محوری همچون نهجا بعد از گذشت ۴۰ سال از عمر پربرکت انقلاب شاهد شکوفایی است. این نیروی خوش نام به عنوان یک نهاد سازمان یافته با برخورداری از ظرفیت‌های تخصصی با تاسیس و راه‌اندازی جهاد خودکفایی با فرمان فرماندهی معظم کل قوا برای اولین بار در کشور توانسته است، تعمیر و اورهال انواع هواپیماهای جنگی و ترابری و هواپیماهای بدون سرنشین ساخت قطعات تند مصرف و گلوگاهی، ساخت موشک و بمب‌های هوشمند و نقطه زن همچون

موشک قائم - KH58 - قادر ۱۶ - نصر - فکور و بمب‌های قاصد - سحاب - قدر و ...، طراحی و ساخت سیمیلاتورهای آموزشی و از همه مهمتر هواپیماهای آموزشی و جنگنده‌های صاعقه، آذرخش در گذشته و کوثر در سال جاری در دستور کار نیروی هوایی قرار دارد. امروز به پاس آن همه مردانگی و اخلاص شاهد نیرویی مجهز، پیشرفته و کارآمد در راستای تحقق اوامر فرماندهی معظم کل قوا در جهت ساخت نیروی هوایی تراز نظام و انقلاب اسلامی و اهتمام به تربیت و به کارگیری خلبانان ورزیده و تجهیزات با توسعه نهضت قطعه‌سازی و به روزآوری آموزش‌ها توأم با انتقال دانش علمی و فنی به قشر جوان هستیم. ساخت و تولید جنگنده‌ی شکاری بمب افکن کوثر و پیوستن آن به اسکادران هوایی، نمونه بارز دیگری از این اقتدار، خودباوری، خودکفایی، خوداتکایی و حرکت در جهت ساخت نیروی هوایی تراز نظام و انقلاب اسلامی می‌باشد.

- هواپیمای آذرخش در حال خدمت در آسمان میهن سرافرازمان ایران

	
<p>نام هواپیما: آذرخش کارخانه سازنده: هواپیما سازی ایران (هسا) ماموریت: جنگنده بمب افکن سال ساخت: ۲۰۰۶ سقف پرواز: ۵۰۰۰۰ پا بیشینه سرعت: ۲/۰۳ ماخ یا ۲۲۰۰ کیلومتر بر ساعت سابقه رزمی: هم اکنون در حال خدمت در آسمان میهن سرافرازمان ایران است.</p>	

- هواپیمای کوثر امسال تولید و رونمایی شد.

هواپیمای کوثر که امسال تولید و رونمایی شد؛ در حقیقت یک نمونه ایرانیزه شده از هواپیمای اف ۵ است که علاوه بر مدرن‌سازی و نزدیک کردن آن به تکنولوژی جنگنده‌های روز دنیا، بخش‌های مختلفی از آن در داخل کشور بومی سازی شده و برای تامین نیازهای نیروهای مسلح، بسیار مفید و ایجاد زنجیره تولید آن در کشورمان، بسیار قابل تحسین است.

پژوهش خبری: رزمایش‌ها و برنامه‌های مهم نیروی هوایی چگونه بوده است؟

سرتیپ خلبان حمید واحدی، جانشین فرماندهی نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران: نیروی هوایی الهی، در راستای بروز آوری و دانش و تجربه خود و نشان دادن خلاقیت و نوآوری جوانان این مرز و بوم با نمایش اقتدار خود موجب روحیه و اعتماد و اطمینان مردم و یاس و ناامیدی در بد خواهان نظام گردیده است. از برنامه‌های مهم نیروی می توان به موارد زیر اشاره کرد: انجام هشت مرحله رزمایش بزرگ تک نیروی اقتدار هوایی فدائیان حریم ولایت با شرکت همه‌ی پایگاه‌ها و انواع جنگنده‌ها و هواپیماهای بدون سرنشین و هواپیمای بومی صاعقه براساس سناریوهای جدید و تهدیدات پیرامونی بمنظور ارتقای سطح آمادگی رزمی و انتقال دانش و تجربه به خلبانان جوان، شرکت در رزمایش‌های مشترک با سایر نیروهای مسلح ج.ا.ا و رزمایش‌های جنگ الکترونیک، مبارزه با تروریسم منطقه، امداد رسانی به منطقه زلزله زده کرمانشاه، اعزام تیم‌های متعهد پزشکی و طرح‌های وسیع مردم یاری به منظور محرومیت زدایی و انجام خدمات پزشکی به زائرین مردمی اربعین حسینی.

می توان گفت امروز پس از ۴۰ سال از عمر با برکت نظام، ایران قدرتمند بواسطه هدایت رهبری آگاه و فرزانه و همچنین قوای مسلحی مقتدر نه تنها در منطقه خاورمیانه، بلکه به عنوان منطقه ثبات و آرامش لقب گرفته و به عنوان الگویی ارزشمند برای سایر کشورهای مسلمان و بخصوص ملت‌های مظلوم جهان محسوب می‌گردد.

- هواپیمای صاعقه در حال خدمت در آسمان میهن سرافرازمان ایران

نام هواپیما: صاعقه
کارخانه سازنده: هواپیماسازی ایران (هسا)
ماموریت: جنگنده بمب افکن
سال ساخت: ۲۰۰۴
سقف پرواز: ۵۰۰۰۰ پا
بیشینه سرعت: ۲/۰۳ ماخ یا ۲۲۰۰ کیلومتر بر ساعت
سابقه رزمی: هم اکنون در حال پاسداری از آسمان میهن سرافرازمان ایران است.

□ کلام آخر

سرتیپ خلبان حمید واحدی جانشین فرماندهی نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران: در دوران انقلاب کارکنان نیروی هوایی دوشادوش مردم عزیزمان به صفوف انقلاب پیوستند. شرکت کارکنان نیروهای هوایی در محل اقامت‌های حضرت امام در ۱۹ بهمن ۱۳۵۷ به عنوان روز نیروی هوایی نامیده شد. بعد از انقلاب شرکت خلبانان و عقابان تیزپرواز نیروی هوایی در جنگ تحمیلی که شجاعانه شرکت کردند و باعث افتخار و سرافرازی شدند. و بعد از جنگ تحمیلی هم در ساخت و آماده‌سازی و ساخت قطعات هواپیماها کارکنان نیروی هوایی و دیگر کارکنان نیروهای مسلح از جمله وزارت دفاع نقش بسیار اساسی داشتند. ما اعلام کردیم تحریم هیچگونه اثری بر نیروی هوایی نداشته و باعث شد ما روز به روز پیشرفت کنیم. وقتی که نیاز داریم ما باید به نیازهای خودمان پاسخ دهیم و جوانان غیور ما توانستند این پاسخ را بدهند و هواپیمای ما را آماده کنند و سرپا نگه دارند. الان که ۴۰ سال از انقلاب عزیزمان می‌گذرد نیروی هوایی آماده‌تر از قبل بوده و آمادگی دفاع از کیان عزیزمان را دارد. خلبانان و عقابان تیزپرواز نیروی هوایی که در دانشکده خلبانی کشور عزیزمان دوره می‌بینند، صددرصد بومی است. آموزش کارکنان فنی‌مان باعث افتخار ما بوده است. در ساخت، نگهداری و اورهال‌های هواپیما، ساخت سیمولاتور (شبیه ساز) تجهیزات هواپیما و مهمات بومی از توانمندی غیورمردان کشورمان استفاده کرده ایم.

– نمایشگاه اقتدار هوایی نیروهای هوایی مسلح ۱۱-۲۲ بهمن ماه ۱۳۹۷

نمایشگاه اقتدار هوایی نیروهای هوایی مسلح ۱۱-۲۲ بهمن ماه،

مکان: میدان فتح، اتوبان فتح، پایگاه هوایی شهید لشکری، مهرآباد ۹ صبح تا ۵ بعدالظهر.

برگزار کننده: همه یگان های پروازی نیروهای مسلح(ارتش، سپاه، نیروی انتظامی و وزارت دفاع)

صبح و بعدالظهر پروازهای نمایشی زمان بازدید ۹ صبح تا ۵ بعدالظهر بازدید برای عموم آزاد است.